

TLAČOVÁ SPRÁVA

Rakovina krvi: odborníci odhalili pokroky aj nedostatky. Slovensko stále má čo doháňať.

Bratislava, 12. september 2019 - Rakovina krvi je na Slovensku priekopníckou oblasťou: je prvá, v rámci ktorej odborníci vyčíslili celkovú hodnotu, ktorú štát zaplatí za zdravotnú a sociálnu starostlivosť o pacienta s mnohopočetným myelómom. Rok po zverejnení výpočtov Vysokej školy zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety odborníci pri príležitosti mesiaca hematologických malignít upozorňujú, že napriek veľkým posunom v tejto oblasti, Slovensko stále má čo doháňať.

Hematologické malignity sú nádorové ochorenia krvi, krvotvorných buniek a lymfatického systému, ktoré postihujú desiatky tisíc Európanov. Tvoria až 7% všetkých prípadov nádorových ochorení. Zo 140 typov nádorov sú najčastejšie leukémie, lymfómy a myelómy. Na Slovensku sa podľa európskej onkologickej databázy EUCAN odhaduje 5-ročný výskyt hematologických malignít na 3 616 pacientov. Keďže ide o oblasť, kde vývoj priniesol za posledných desať rokov významné pokroky pre pacientov, a to aj vo výraznom náraste miery prežívania, stala sa jednou z prelomových oblastí aj z pohľadu vyčíslenia hodnoty za zdravotnú starostlivosť.

Slovensko už vie, koľko stojí pacient zdravotný aj sociálny systém

Model výpočtu priamych a nepriamych nákladov na diagnózu mnohopočetný myelóm predstavil na Slovensku prof. Robert Babelá, vedúci Ústavu zdravotníckych disciplín, Vysokej školy zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety. Ten sa systematicky začal venovať výpočtom komplexnej zdravotnej starostlivosti pacienta s rakovinou krvi už pred dvomi rokmi. „Projekt *Odhaľme rakovinu krvi* začal pri príležitosti slovenského predsedníctva v EÚ, ktoré sa tejto téme venovalo na konferencii v Bruseli. Najprv sme analyzovali iba výpočty na základe modelového pacienta počas prvého roka liečby. Neskôr sme vďaka dátam Všeobecnej zdravotnej poisťovne, v ktorej je dnes poistená väčšina pacientov s touto diagnózou, spresnili dáta natolko, že máme na 99% presný výpočet,“ vysvetľuje vývoj situácie prof. Babelá.

Z analýzy vyplýva, že pri hodnotení komplexnej starostlivosti o pacienta s rakovinou krvi od diagnostikovania ochorenia až po smrť sú najväčšou nákladovou položkou priame náklady, ktoré činia 261 475 €. Keďže pacient prežíva dlhšie, tak sa v porovnaní s prvým rokom od stanovenia diagnózy navyšujú všetky položky, najmä hospitalizácie (definované ako pobyt na nemocničnom lôžku viac ako 48 hodín), ale aj farmakologická liečba.

Nepriame náklady štátu činili celkovo 147 596 € a v porovnaní s prvým rokom od stanovenia diagnózy je ich podiel na celkovej starostlivosti o pacienta viac ako tretina (36%).

V analýze rakoviny krvi boli takisto prvýkrát vypočítané náklady z pohľadu straty produktivity človeka kvôli predčasnému úmrtiu v produktívnom veku. Dáta validoval okrem VŠZP aj Inštitút zdravotnej politiky na Ministerstve zdravotníctva SR. Nepriame náklady boli kalkulované na základe dát Sociálnej poisťovne a Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny a validované aj na základe dát Ministerstva financií.

Model zaujal poisťovne aj odborníkov: Slovensko sa posunulo, ale stále nie dost'

Analýza komplexnej zdravotnej starostlivosti v oblasti rakoviny krvi neostala nepovšimnutá. Chopil sa jej novo-vzniknutý Národný onkologický inštitút (NOI), ktorý rovnakú metodiku plánuje uplatňovať aj v iných oblastiach, ako je napr. malígny melanóm, alebo iné typy rakoviny. „Je dobré, aby štát vedel, aké celkové náklady sú potrebné na pacientov s vážnymi a najmä často sa vyskytujúcimi onkologickými ochoreniami. Iba to nám umožní dlhodobu správne plánovať,“ vysvetľuje prof. Babelá. Zároveň uzatvára: „Z dlhodobého hľadiska by sa štát mal pozerať na jednotlivé diagnózy komplexne: nielen z pohľadu zdravotných, ale aj sociálnych nákladov. Tieto dva systémy by mali byť prepojené a pri vstupe nových zdravotníckych inovácií by mal byť hodnotený ich prínos z oboch uhlov pohľadu.“

Prepojiť systémy zdravotnej a sociálnej starostlivosti na monitorovanie priamych a nepriamych nákladov vynaložených na liečbu onkologických pacientov navrhuje aj stredoeurópska analýza, ktorú v máji tohto roka realizovala maďarská agentúra Ideas & Solutions. „Hlavným cieľom analýzy bolo identifikovať a zhodnotiť rozdiely v dostupnosti liečby rakoviny krvi v rámci krajín strednej Európy. Tie patria k obzvlášť relevantným ochoreniam z pohľadu dynamiky a formovania zdravotnej politiky,“ uvádza jeden z autorov štúdie Mark Molnár. V štúdií sa hodnotila aktuálnosť klinických odporúčaní, prístup k úhrade liečby, dostupnosť relevantných klinických dát a úloha, ktorú v systéme hrajú patientske organizácie. Okrem Slovenska bolo do štúdie zahrnuté aj Poľsko, Česká republika, Maďarsko, Slovinsko, Chorvátsko, Rumunsko a Bulharsko. Na porovnanie boli zvolené tri západoeurópske krajiny: Rakúsko, Francúzsko a Nemecko.

Slovensko sa v porovnaní 11 krajín umiestnilo z pohľadu mnohopočetného myelómu na ôsmom mieste. „Aj keď sa situácia na Slovensku v priebehu posledného roka zlepšila, stále sú tu vážne problémy s prístupom k moderným liečebným prípravkom. V porovnaní so zahraničím sa na trh dostávajú neskôr a tiež v zúženom režime a neskorších líniách ochorení. Slovensko by sa tiež malo vysporiadať s manažmentom klinických registrov a zdravotníckych databáz a takisto

ODHAĽME
RAKOVINU
KRVI

sformalizovať postavenie patientskych organizácií v rozhodovacích procesoch,“ uzatvára Molnár. O odporúčaníach do budúcnosti rokovali odborníci s pozvanými politickými predstaviteľmi vlády aj opozície.

Kontakt pre médiá:

Marianna Dubravická

Email: dubravicka@seesame.com

Tel.: 0907 442 571